

MATERIAŁY FOTOCHEMICZNE	NORMA BRANŻOWA	BN-64
	Papiery fotograficzne dokumentowe i rejestracyjne	6125-02
		Grupa katalogowa X 83

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są papiery fotograficzne dokumentowe i rejestracyjne.

1.2. Określenia

1.2.1. Papiery fotograficzne dokumentowe - materiały światłoczułe składające się z podłoża papierowego barytowanego lub niebarytowanego i chlorowcosrebrowej emulsji fotograficznej, przeznaczone do optycznego albo stykowego kopiowania dokumentów.

1.2.2. Papiery fotograficzne dokumentowe transparentowe - materiały światłoczułe składające się z podłoża papierowego półprzezroczystego typu kalki technicznej i chlorowcosrebrowej emulsji fotograficznej przeznaczone do optycznego albo stykowego kopiowania dokumentów.

1.2.3. Papiery fotograficzne rejestracyjne - materiały światłoczułe składające się z podłoża papierowego barytowanego lub niebarytowanego i chlorowcosrebrowej emulsji fotograficznej, przeznaczone do rejestracji fotograficznej śladu promienia świetlnego.

1.2.4. Naświetlenie H - wielkość fotometryczna określona wzorem

$$H = E \cdot t$$

w którym:

E - wielkość oświetlenia, lx,

t - czas działania oświetlenia, sek.

Jednostką naświetlenia jest luksosekunda.

1.2.5. Gęstość optyczna D - wielkość fotometryczna określona wzorem

$$D = \log \frac{F_0}{F}$$

w którym:

F_0 - strumień świetlny padający na jakieś ciało,

F - strumień przepuszczony przez to ciało albo odbity od niego.

1.2.6. Krzywa charakterystyczna - krzywa przebiegu funkcji $D = f(\log H)$.

1.2.7. Czułość S - wielkość sensytmetryczna określona wzorem

$$S = \frac{1}{H_{D=D_{\max}-0,15}}$$

Rozróżnia się także stopień czułości S_p - wielokrotność czułości określona zależnością

$$S_p = 10^4 \cdot S$$

18093

Biblioteka Główna

Zjednoczenie Przemysłu Włókien Sztucznych

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Włókien Sztucznych dnia 31 grudnia 1964 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 15 lipca 1965 r.

(Mon. Pol. nr 36/1965 poz. 210)

1.2.8. Gęstość optyczna zadymienia D_0 - gęstość optyczna, jaką osiąga się po wywołaniu nie naświetlonego materiału światłoczułego.

1.2.9. Gęstość optyczna maksymalna D_{max} - najwyższa gęstość optyczna, jaką osiąga się przez naświetlenie i wywołanie materiału światłoczułego.

1.2.10. Stopień kontrastowości L_p - wielkość sensytometryczna określona wzorem

$$L_p = 40 (\log H_{D=D_{max}} - 0,15 - \log H_{D=D_0} + 0,04)$$

1.2.11. Współczynnik kontrastowości γ - tangens kąta, jaki tworzy styczna do krzywej charakterystycznej z osią odciętych.

1.2.12. Sensytometr - urządzenie do naświetlania próbek materiałów światłoczułych.

1.2.13. Densytometr - urządzenie do pomiaru gęstości optycznej.

1.2.14. Półton - naświetlona i wywołana próbka materiału światłoczułego, dla której tak dobrano naświetlenie, aby po wywołaniu uzyskać około połowę gęstości optycznej maksymalnej.

1.2.15. Termin gwarancyjny - okres czasu od daty wyprodukowania, w którym papiery powinny spełniać wymagania niniejszej normy.

1.2.16. Partia produkcyjna - określona ilość papieru fotograficznego o jednakowej emulsji fotograficznej, jednakowym rodzaju podłoża, wyprodukowana w jednym zabiegu technologicznym, obłana i oznaczona wspólnym numerem emulsji.

1.3. Podział

1.3.1. Zasada podziału. Papiery fotograficzne dokumentowe i rejestracyjne dzielą się na odmiany ze względu na:

- a) czułość,
- b) rodzaj podłoża,
- c) formaty.

1.3.2. Odmiany papieru fotograficznego dokumentowego podano w tabl. 1.

Tablica 1

Czułość		Rodzaj podłoża								Formaty
Określenie słowne	Symbol	Barwa		Stopień połysku		Struktura powierzchni		Grubość i cechy specyficzne		
		Określenie słowne	Symbol	Określenie słowne	Symbol	Określenie słowne	Symbol	Określenie słowne	Symbol	
Wysokoczuły	BD	niebieskawo-biała	1	błyszczący	1	gładka	1	barytowane cienkie	C	WE PN/ C-99006
Niskoczuły	CD	biała	2	półmatowy	2			barytowane dokumentowe	D	
								2 stronne barytowane dokumentowe	DD	
								niebarytowane cienkie	NC	
								niebarytowane dokumentowe	ND	
								lakierowane dokumentowe	DL	
								podwójnie lakierowane dokumentowe	DPL	
								transparentowe	T	

Tablica 2

Czułość		Rodzaj podłoża								Formaty
Określenie słowne	Symbol	Barwa		Stopień połysku		Struktura powierzchni		Grubość i cechy specyficzne		
		Określenie słowne	Symbol	Określenie słowne	Symbol	Określenie słowne	Symbol	Określenie słowne	Symbol	
Wysokoczują	WO-EKG	niebieskawobiała	1	błyszczące	1	gładkie	1	barytowane cienkie	C	wg PN/C-99006
		biała	2	półmatowe	2			barytowane dokumentowe	D	
								niebarytowane cienkie	NC	
								niebarytowane dokumentowe	ND	

1.4. Oznaczenie papierów dokumentowych i rejestracyjnych

1.4.1. Budowa oznaczenia. Oznaczenie powinno składać się z następujących elementów:

- nazwa handlowa nie podlegająca normowaniu,
- określenie czułości papieru wg tabl. 1 lub 2,
- określenie rodzaju podłoża wg tabl. 1 lub 2, z zachowaniem kolejności w wierszach przy oznaczaniu symbolami,
- określenie formatu i liczby arkuszy papieru wg PN/C-99006,
- określenia elementów dodatkowych, specyficznych (np. słowo "perforowany"), o ile to jest konieczne dla właściwego użytkowania papieru,
- numer niniejszej normy.

1.4.2. Przykład oznaczenia

a) papieru fotograficznego dokumentowego Brom D wysokoczującego białego półmatowego gładkiego barytowanego cienkiego:

BD 221C A4 21 X 29,7 BN-64/6125-02

b) papieru fotograficznego rejestracyjnego wysokoczującego oscylografowego niebieskawo-białego półmatowego cienkiego barytowanego na podłożu dokumentowym:

WO - EKG 124 D 35 mm PERFOROWANY BN-64/6125-02

1.5. Normy związane

PN/C-80023	Odczynniki. Tiosiarczan sodowy krystaliczny
PN-54/C-80045	Odczynniki. Bromek potasowy
PN/C-99006	Papier fotograficzny dokumentowy i rejestracyjny. Formaty i opakowanie
PN-53/C-99057	Hydrochinon do celów fotograficznych (p-dwuhydroksybenzen)
PN-53/C-99058	Kwaśny siarczyn sodowy do celów fotograficznych
PN-54/C-99059	Siarczyn sodowy bezwodny do celów fotograficznych
PN-64/C-99061	Siarczan N-metylo-para-aminofenolu (Metol) do celów fotograficznych
PN-63/C-99111	Węglan sodowy bezwodny do celów fotograficznych
PN/N-03010	Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek
PN-60/N-79002	Znaki i znakowanie opakowań transportowych

2. WYMAGANIA TECHNICZNE

2.1. Cechy zewnętrzne

2.1.1. Wygląd zewnętrzny. Arkusz lub wstęga papieru nie wywołanego powinna być bez uszkodzeń mechanicznych oraz bez brudnych i barwnych plam po obu stronach. Po stronie pokrytej emulsją światłoczułą nie powinny być widoczne skazy i uszkodzenia.

2.1.2. Formaty i grubość. Formaty i grubość papierów powinny być zgodne z PN/C-99006.

2.1.3. Barwa, stopień połysku i struktura powierzchni powinny być zgodne z barwą, stopniem połysku i strukturą powierzchni wzorca przyjętego przez producenta.

2.2. Właściwości fotograficzne

2.2.1. Wielkości sensytometryczne. Stopień czułości S_p (czułość S), stopień kontrastowości L_p , współczynnik kontrastowości γ , gęstość optyczna zadymienia D_0 i gęstość optyczna maksymalna D_{max} powinny mieć wartości zgodne z podanymi w tabl. 3.

Tablica 3

Rodzaj papieru	Stopień czułości S_p	Czułość S	Stopień kontrastowości L_p	Współczynnik kontrastowości γ	Gęstość optyczna zadymienia D_0 najwyżej	Gęstość optyczna maksymalna D_{max}
Dokumentowe wysokoczułe na podłożu nieprzezroczystym	co najmniej 1000°	nie oznacza się	najwyżej 42°	nie oznacza się	0,04	co najmniej 1,80
Dokumentowe niskoczułe na podłożu nieprzezroczystym	$1 \div 2^\circ$					
Dokumentowe wysokoczułe transparentowe	co najmniej 300°	co najmniej 4,0	nie oznacza się	2,0	0,10	co najmniej 1,40
Dokumentowe niskoczułe transparentowe	$1 \div 2^\circ$			3,0		
Rejestracyjne	nie oznacza się			0,7	0,20	nie normalizuje się

2.2.2. Jakość półtonu. Półton powinien być równomiernie zacierniony i nie powinien mieć widocznych wad, jak np. rysy, smugi, plamki itp.

2.3. Termin gwarancyjny. Termin gwarancyjny papierów dokumentowych i rejestracyjnych wynosi 18 miesięcy.

3. OPAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

3.1. Opakowanie

3.1.1. Opakowanie jednostkowe składa się z paczki zawierającej papier w ilości 1 w formatach wg PN/C-99006, owiniętej przynajmniej w jeden arkusz papieru czarnego i białego pergaminowego - w dwóch zagięciach. Tak owinięta paczka powinna być włożona do pudełka kartonowego lub innego odpowiedniego opakowania. Wewnątrz opakowania powinna znajdować się kartka z numerem sortownicy. Na opakowaniu należy nakleić etykietę lub banderolę w taki sposób, aby niemożliwe było otwarcie opakowania bez uprzedniego ich rozerwania.

3.1.2. Opakowanie wysyłkowe. Opakowaniem wysyłkowym powinny być skrzynie drewniane, wewnątrz gładkie i bez widocznych szpar. Wnętrze skrzyń powinno być wyłożone papierem smołowanym lub innym materiałem chroniącym od wilgoci. Waga brutto skrzyni nie powinna być większa niż 50 kg.

3.1.3. Znakowanie

3.1.3.1. Znakowanie opakowania jednostkowego. Na opakowaniu jednostkowym należy umieścić etykietę lub nadruk zawierający co najmniej:

a) nazwę zakładu, który wyprodukował papier,

- b) oznaczenie wg 1.4,
- c) numer partii,
- d) znak KT,
- e) cenę,
- f) liczbę arkuszy w opakowaniu.

3.1.3.2. Znakowanie opakowania wysyłkowego. Na opakowaniu wysyłkowym powinny być umieszczone co najmniej napisy: "Chronić przed wilgocią i gorącem", "Nie przewracać" lub odpowiadające im znaki zgodnie z PN-60/N-79002.

3.2. Przechowywanie. Opakowania zawierające papiery fotograficzne dokumentowe i rejestracyjne należy przechowywać w pomieszczeniu, w którym:

a) temperatura i wilgotność względna powinny być zawarte w granicach $12 \div 20^{\circ}\text{C}$ i $50 \div 70\%$, w okresie letnim dopuszcza się temperaturę do 25°C i wilgotność względną do 80%,

b) ogrzewanie i oświetlenie powinno być takie, aby opakowania nie były wystawiane na bezpośrednie działanie promieniowania cieplnego oraz aktywnego promieniowania rentgenowskiego i krótszego,

c) nie powinny być obecne: gaz świetlny, gazy spalinowe, siarkowódor, dwutlenek siarki, tlenek węgla, amoniak, ozon, pary terpentyny i lotnych kwasów, pokostu, farby olejnej, drewna smolnego oraz innych par i gazów, których szkodliwe działanie na papiery zostało stwierdzone.

3.3. Transport. Opakowania wysyłkowe papierów fotograficznych i rejestracyjnych mogą być przewożone każdym środkiem transportu, przy czym w czasie transportu powinny być chronione przed bezpośrednim działaniem wilgoci i gorąca.

4. BADANIA TECHNICZNE

4.1. Pobieranie próbek powinno odbywać się zgodnie z PN/N-03010 p. 2.2. Próbki należy pobierać w liczbie 1 opakowanie jednostkowe na każde rozpoczęte 500 m^2 partii produkcyjnej. Ilość materiału pobranego z 1 opakowania jednostkowego powinna być wystarczająca do przeprowadzenia badań określonych normą.

4.2. Sprawdzenie cech zewnętrznych

4.2.1. Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego powinno odbywać się przez obserwację arkusza, wstęgi lub sensytogramu nieuzbrojonym okiem w świetle białym.

4.2.2. Sprawdzenie formatów i grubości powinno być dokonywane za pomocą przyrządu umożliwiającego pomiar formatów arkuszy i szerokości wstęgi z dokładnością do 0,5 mm, długości wstęgi z dokładnością do 0,1 m oraz grubości z dokładnością do 0,01 mm.

4.2.3. Sprawdzenie barwy, stopnia połysku i struktury powierzchni powinno odbywać się przez porównanie arkusza, wstęgi lub sensytogramu z wzorcem przez obserwację nieuzbrojonym okiem w świetle białym.

4.3. Sprawdzenie właściwości fotograficznych

4.3.1. Wykonanie sensytogramów

4.3.1.1. Naświetlanie próbek. Do naświetlania próbek należy użyć jakiegokolwiek sensytometru mającego:

- a) zerowe źródło światła o temperaturze barwy $2\ 850^{\circ}\text{K}$,
- b) skalę oświetleniową z postaci spektralnie szarych cechowanych klinów sensytometrycznych o liczbie pól nie mniejszej niż 20 i o nominalnej różnicy gęstości optycznej pól sąsiednich 0,1, 0,2, 0,4,

c) urządzenie umożliwiające pomiar i ustalenie odległości włókna żarówki od naświetlanej próbki z dokładnością do 1 mm,

d) urządzenie umożliwiające naświetlenie próbek w czasach 0,1 i 10 sek z dokładnością 5%,

e) konstrukcję i urządzenie umożliwiające oświetlenie próbek 10, 100, 1000, 5000 lux z dokładnością do 5%,

f) przyrządy umożliwiające pomiar i regulację natężenia prądu napięcia i mocy żarówki lub natężenia prądu z napięcia względnie napięcia i mocy, przy czym przyrządy powinny być klasy 0,5.

Z pobranych próbek papierów wycina się paski o wymiarach odpowiadających wewnętrznym wymiarom kasety sensytometru. Paski te naświetla się w ściśłym styku strony światłoczułej z warstwą pochłaniającą klina sensytometrycznego. Wartości oświetlania i czasu naświetlania dla papierów fotograficznych dokumentowych i rejestracyjnych podano w tabl. 4.

Tablica 4

Rodzaj papieru	Oświetlenie, lx	Czas naświetlania, sek
Dokumentowe wysokoczułe na podłożu nieprzezroczystym albo transparentowym	10	10
Dokumentowe niskoczułe na podłożu nieprzezroczystym lub transparentowym	5 000	10
Rejestracyjne	10	0,1

4.3.1.2. Wywoływanie próbek. Próbki naświetlone w sensytometrze należy wywołać w wywoływaczu o składzie:

Woda destylowana	800 ml
Metol gat. I - wg PN-64/C-99061	1,5 g
Siarczyn sodowy bezwodny - wg PN-54/C-99059	20 g
Hydrochinon - wg PN-53/C-99057	6 g
Węglan sodowy bezwodny - wg PN-63/C-99111	20 g
Bromek potasowy - wg PN-54/C-80045	1 g
Woda destylowana do objętości	1 l

Składniki należy rozpuszczać w kolejności jak wyżej. Każdy następny składnik rozpuszczać po całkowitym rozpuszczeniu poprzedniego. Wywoływacz należy używać nie wcześniej niż po 12 godz i nie później niż po 24 godz po sporządzeniu. Wywoływanie należy prowadzić w temperaturze $20 \pm 0,5^{\circ}\text{C}$ w czasie podanym w tabl. 5.

Tablica 5

Rodzaj papieru	Czas wywoływania
Dokumentowe wysokoczułe na podłożu nieprzezroczystym lub transparentowym.	2 min 30 sek
Dokumentowe niskoczułe na podłożu nieprzezroczystym lub transparentowym	1 min 30 sek
Rejestracyjne	3 min

Próbki należy wywoływać przez zanurzenie w wywoływaczu tak, aby nad powierzchnią próbki znajdowała się warstwa wywoływacza o grubości $2,5 \div 3$ cm i rytmiczne kołysanie naczynia co 2 sek lub przesuwanie miękkiej gąbki po powierzchni próbki co 2 sek. W 100 ml wywoływacza należy wywołać najwyżej 1 dm² próbki. Po skończonym wywoływaniu prób-

ki należy przenieść natychmiast do 1 + 2% wodnego roztworu kwasu octowego na 10 sek, po czym utrwalić w utrwalaczu o składzie:

Woda	800 ml
Tiosiarczan sodowy krystaliczny - wg PN/C-80023	200 g
Kwaśny siarczyn sodowy - wg PN-53/C-99058	20 g
Woda do objętości	1 l

Do sporządzenia utrwalacza dopuszcza się użycie wody wodociągowej. Utrwalać należy w temperaturze $15 \pm 25^{\circ}\text{C}$ w ciągu 10 min, mieszając w tym czasie kilkakrotnie utrwalacz z próbkami. W 100 ml utrwalacza należy utrwalić najwyżej 3 dm^2 próbki. Następnie próbki należy płukać w bieżącej wodzie wodociągowej o temperaturze $12 \pm 25^{\circ}\text{C}$ przez 30 min i suszyć w pomieszczeniu wolnym od kurzu i przewiewnym lub w suszarce w temperaturze nie przekraczającej 35°C .

4.3.2. Pomiar gęstości optycznej. Do pomiaru gęstości optycznej należy użyć densytometru umożliwiającego pomiar w świetle przepuszczonym i odbitym z dokładnością do 0,02 w zakresie $0 \div 1,0$ i do 0,1 w zakresie powyżej 1,0. Pomiar w świetle przepuszczonym należy przeprowadzić w styku strony zaczernionej sensytogramu z mlecznym szkłem, przy czym światło ze źródła powinno najpierw przejść przez mleczne szkło, a następnie przez próbkę. Pomiar w świetle odbitym należy przeprowadzić oświetlając sensytogram wiązką światła o rozwartości nie większej niż $10 \pm 1^{\circ}$ pod kątem $\pm 45 \pm 1^{\circ}$ w stosunku do płaszczyzny sensytogramu. Pomiar gęstości optycznej powinny obejmować tylko zaczernienia warstwy światłoczułej, należy je przeprowadzić względem próbki porównawczej, którą jest próbka materiału badanego nie naświetlona i nie wywołana, lecz utrwalona, wypłukana i wysuszona.

Wyniki pomiarów należy zarejestrować w tabelce odnosząc je albo do numeru pola klina sensytometrycznego, albo do logarytmu naświetlenia odpowiadającego mierzonemu polu klina.

4.3.3. Wykreślenie krzywej charakterystycznej. Krzywą charakterystyczną należy wykreślić w prostokątnym układzie współrzędnych. Na osi rzędnych należy odłożyć wartości gęstości optycznych D , a na osi odciętych wartości logarytmów naświetlenia $\log H$ odpowiadających gęstościom optycznym, przy czym jednostka gęstości optycznej i jednostka logarytmu naświetlenia powinny być sobie liniowo równe.

Wykres należy sporządzić na papierze milimetrowym lub na wydrukowanym arkuszu sensytometrycznym.

4.3.4. Wyznaczanie wielkości sensytometrycznych

4.3.4.1. Wyznaczanie wielkości sensytometrycznych dla papierów dokumentowych na podłożu nieprzeźroczystym

a) Stopień czułości S_p oblicza się wg wzoru

$$S_p = \frac{10\ 000}{H_{D=D_{\max}} - 0,15}$$

przy czym H oblicza się z $\log H$, którego wartość odczytuje się z wykresu krzywej charakterystycznej dla D określonego w indeksie.

b) Stopień kontrastowości L_p oblicza się wg wzoru

$$L_p = 40 \left(\log H_{D=D_{\max}-0,15} - \log H_{D=D_0+0,04} \right)$$

przy czym wartości $\log H$ należy odczytać z wykresu krzywej charakterystycznej dla D określonych w indeksach.

c) Gęstość optyczną zadymienia D_0 należy odczytać z wykresu krzywej charakterystycznej.

d) Gęstość optyczną maksymalną $D_{\max}$ należy odczytać z wykresu krzywej charakterystycznej.

4.3.4.2. Wyznaczanie wielkości sensytometrycznych dla papierów dokumentowych i transparentowych

a) Stopień czułości S_p oblicza się wg wzoru

$$S_p = \frac{10\ 000}{H_{D=D_0+1,0}}$$

przy czym H oblicza się z $\log H$, którego wartość odczytuje się z wykresu krzywej charakterystycznej dla D określonych w indeksie.

b) Współczynnik kontrastowości γ wyznacza się w punkcie krzywej charakterystycznej, w którym $D = D_0 + 1,0$ przez wykreślenie stycznej do krzywej i oznaczenie tangensa kąta, jaki tworzy ta styczna z osią odciętych albo przy pomocy jakiegokolwiek przyrządu umożliwiającego pomiar z dokładnością do 0,1.

c) Gęstość optyczną maksymalną $D_{\max}$ należy odczytać z wykresu krzywej charakterystycznej.

4.3.4.3. Wyznaczanie wielkości sensytometrycznych dla papierów rejestracyjnych

a) Czułość S oblicza się wg wzoru

$$S = \frac{1}{H_{D=D_0+0,5}}$$

przy czym H oblicza się z $\log H$, którego wartość odczytuje się z wykresu krzywej charakterystycznej dla D określonego w indeksie.

b) Współczynnik kontrastowości γ wyznacza się w punkcie krzywej charakterystycznej, w którym $D = D_0 + 0,5$.

c) Gęstość optyczną zadymienia D_0 odczytuje się z wykresu krzywej charakterystycznej.

4.3.5. Sprawdzenie jakości półtonu. Próbkę papieru naświetla się przy użyciu jakiegokolwiek źródła światła tak, aby po wywołaniu wg 4.3.1.2 uzyskać około połowę gęstości optycznej maksymalnej, po czym dokonuje się oceny wzrokowej. Czas naświetlenia dobiera się praktycznie.

5. OCENA JAKOŚCI PARTII PRODUKCYJNEJ

Partię należy uznać za dobrą, jeżeli wszystkie próbki spełniają wymagania wg rozdz. 2. Jeżeli chociaż jedna z próbek nie spełnia wymagań wg rozdz. 2, to badanie należy powtórzyć pobierając ponownie dwukrotnie większą liczbę opakowań jednostkowych niż to pobrano w 4.1. Po ponownym badaniu partię należy uznać za dobrą, jeżeli wszystkie próbki spełniają wymagania wg rozdz. 2. W przeciwnym przypadku partię należy uznać za niedobłą.

K O N I E C

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
Politechniki Warszawskiej

BN. 001905

400000000338950